

Helmonds

Kwartaalblad
Heemkundekring
Helmond-Peelland

herfst 2010
€ 2,50

HEEM

10

*Onderwijs en zorg door de
Zusters van Liefde*

*Van katoen:
Vlisco stoffen voor
West-Afrika*

Colofon

Dit is een uitgave van Heemkundekring Helmond-Peelland.
Opgericht 24 mei 1948.

BESTUUR

voorzitter

C. Verhofstadt, Sperwerstraat 6, 5702 PJ Helmond
tel. 0492 - 537094, e-mail: cverhofstadt@hotmail.com

secretaris

W. van Lieshout, Stationsplein 39, 5701 PE Helmond
tel. 0492 - 534857, e-mail: W.Lieshout2@kpnplanet.nl

penningmeester

H. Wasser, Pres. Rooseveltlaan 59, 5707 GB Helmond
tel. 0492 - 548259, e-mail: hwwasser@hotmail.com

bestuurslid

J. Schiffers, Gabriëlstraat 8, 5708 KA Helmond
tel. 0492 - 529833, e-mail: j.schiffers@upcmail.nl

bestuurslid

F. Smulders, Binderseind 19, 5701 ST Helmond
tel. 0492 - 522412, e-mail: f.a.smulders@planet.nl

LIDMAATSCHAP

Kringlidmaatschap incl. abonnement € 25,-
Rekening ING nr. 2641099 t.n.v.
penningmeester Heemkundekring

WEBSITE

www.heemkundekringhelmond-peelland.nl

REDACTIE

Hans Vogels
tel. 0492 - 523864, e-mail: j.vogels29@chello.nl

Martin Geerts
tel. 0492 - 536043, e-mail: geerts2@chello.nl

Berry Wijnen
tel. 0492 - 539072, e-mail: berry.wijnen29@hetnet.nl

Kelly Geerts
tel. 0492 - 536043, e-mail: geerts2@chello.nl

Marinus van den Elsen
tel. 06 - 40763697, e-mail: m.vandenelsen@weijmans.com

Vormgeving/lay-out: Marinus van den Elsen

Druk: Drukkerij Van Stiphout

Foto's gemaakt door/met dank aan:

J. Meulendijks, Johnny Rademakers, Kannemans & Zoon,
Gebr. Janssen, Fotostudio Schulte, J. van den Broek,
Euro-Press, H. Waijers, Multatuli Museum, RHCe, Lia van
Zalinge-Spooren, Paul Jacobs, Marinus van den Elsen.

Omslag voorzijde: Ketsegangske rond 1935, gezien
vanaf de ingang aan de Noord Koninginnewal, in de
richting van de Markt. (schilder onbekend, collectie
RHCe)

Omslag achterzijde: Gebrandschilderd raam uit
1952 in de oude meisjesschool van Binderen (nu Vrije
School Peelland) aan de Helmondselaan. Het is een
voorstelling van O.L. Vrouw onder de Doornen. De
maker is de bekende Deurnese kunstenaar en glazenier
Pieter Wiegersma. (foto: Marinus van den Elsen)

Inhoud

3 Van de redactie

3 Onze Heemkamer

4 Van het bestuur

5 Agenda

6 Boeken

7 Onderwijs en zorg
door de Zusters
van Liefde

21 Van katoen:
Visco stoffen voor
West-Afrika

27 Begunstigers

Van de redactie

In ons vorige kwartaalblad hebben wij de ontvangen schenking van € 2500,- vermeld als verkregen uit de erfenis van de familie van Krieken-Ruizendaal, hetgeen had moeten zijn een schenking bij het leven. Hiervoor onze excuses.

De melding van het terugtreden van **Paul Jacobs** uit de redactie per 1 januari 2011 is gelukkig gevolgd door de aanmelding van 3 leden, die de redactie komen versterken. De redactie zal vanaf het nieuwe jaar bestaan uit:

Martin Geerts, die als eindcorrector al vanaf het begin actief was.
E-mail: geerts2@chello.nl

Hans Vogels, die al eerder artikelen heeft verzorgd in ons blad.
E-mail: j.vogels29@chello.nl

Berry Wijnen, die als lid van Heemkundekring Beistervelds Broek zijn inbreng zal leveren.
E-mail: Berry.wijnen@hetnet.nl

Uiteraard mogen wij blijven rekenen op **Kelly Geerts** als logistiek medewerkster. E-mail: geerts2@chello.nl.

En op **Marinus van den Elsen**, die steeds voor de prachtige lay-out heeft gezorgd.

E-mail: m.vandenelsen@weijmans.com

Natuurlijk hopen wij dat andere leden en belangstellenden ons willen blijven voorzien van artikelen of van verzoeken om over bepaalde Helmondse onderwerpen te schrijven. Of en wanneer deze zullen worden geplaatst is afhankelijk van de inhoud en de plaatsruimte, waarbij wij zijn gebonden aan het aantal bladzijden.

Als bijlage vindt U een folder om nieuwe leden te werven. Wij vragen U deze te verspreiden onder uw kennissen, burens of familie.

Ons volgende kwartaalblad verschijnt 1 januari 2011. Inzenden van copy kan tot 15 november 2010 aan e-mail adres: j.vogels29@chello.nl.

Uit de Heemkamer

Iedere donderdagmiddag geopend
van 14.00 tot 16.00 uur.
Keizerin Marialaan 5, 5702 NR Helmond

In de Heemkamer worden nog regelmatig boeken en ander materiaal afgegeven.

Onder andere kregen wij via onze leden van mevr. Van de Laar een aantal bidprentjes. Inmiddels zijn er meer dan 30.000 gedachtenisprentjes met de voorzijden en de achterzijde opgeslagen in de computer en derhalve ter inzage voor geïnteresseerden i.v.m. stamboomonderzoek.

Van het bestuur

De gesprekken met het bestuur van Heemkundekring Beistervelds Broek verlopen op een prettige wijze. Het ziet er naar uit dat de samenwerking zal leiden tot een samengaan per 1 januari a.s. en dat zo mogelijk alle leden van Beistervelds Broek zich zullen aansluiten bij de ene heemkundekring in Helmond.

Dat zal dan betekenen dat een groot aantal kasten met boeken, foto's en ander materiaal t.z.t. zal moeten worden overgebracht naar de Heemkamer in het Jan Visser museum.

En dat wordt dan een groot probleem! De ruimte in deze Heemkamer is nu al

te klein; een aantal spullen staat tijdelijk opgeslagen bij leden thuis en op de donderdagmiddagen, dat de Heemkamer open is voor het publiek is er te weinig ruimte om aan de ene tafel te kunnen zitten en een en ander op te zoeken.

En dan te bedenken, dat in de omliggende dorpen iedere heemkundekring via de gemeente of particuliere inbreng beschikt over een oud huis of een gedeelte van een gebouw, b.v. een oude school e.d.

Wij zijn als bestuur al een paar jaar actief zoekende in samenspraak met het Historisch Veld en hebben schriftelijke verzoeken om medewerking verzonden aan Burgemeester en Wethouders, aan de gemeenteraad en aan alle raadsfracties, doch tot op heden zonder resultaat.

(foto Henk van Dijk)

Agenda

19 oktober

Lezing door de heer Ruud Wildekamp over de Peel-Raamstelling en de Duitse inval in Brabant begin mei 1940. De lezing gaat over de Nederlandse voorbereidingen van 1936 tot de algemene mobilisatie.
Aanvang 20.00 uur, sociëteit Beursplein in het Hool 31 te Helmond.

16 november

Lezing door de heren Hans van Rooy en Wim van Hoey over: Hoe zendamateurs te werk gaan als door oorlog of natuurgeweld (b.v. de watersnoodramp 1953) de officiële verbindingen uitvallen.
Aanvang 20.00 uur, sociëteit Beursplein in het Hool 31 te Helmond.

14 december

Lezing door de heer Ton Spamer over heidense Kerst- en Carnavalsgebruiken, die later door de Kerk 'gekerstend' zijn.
Aanvang 20.00 uur, sociëteit Beursplein in het Hool 31 te Helmond.

18 januari 2011

Lezing door de heer R. Zuketto, getiteld 'What's in a name'.
Aanvang 20.00 uur, sociëteit Beursplein in het Hool 31 te Helmond.

15 maart

Lezing door de heer F. Swinkels onder de titel: 'Waar wonen wij in het heela!'.
Aanvang 20.00 uur, sociëteit Beursplein in het Hool 31 te Helmond.

12 mei

Excursie naar Champignonmuseum De Locht in Melderslo.

11 juni

Excursie naar het 'Vincentre'. Dit is het splinternieuwe museum gewijd aan Vincent van Gogh in Nuenen.

Week van de geschiedenis

Tijdens de week van de geschiedenis van 16 - 24 oktober a.s. worden in het land diverse activiteiten georganiseerd.

Tijdens deze week kan dagelijks van dinsdag tot en met vrijdag in het RHCE kennis gemaakt worden met de workshops oud schrift (paleografie), stamboomonderzoek, onderzoek in kadastrale archieven en een kennismaking met historisch onderzoek.

Op zaterdag 29 oktober de landelijke archievendag plaats. Ook het RHCE neemt hieraan deel.

Cultureel antropologe Geertje van Os verzorgt samen met Miguel Angel Luengo Tarrero de 2 lezingen 'Spaanse Brabanders in de buurt'. Tot in de jaren '70 vormden de Spanjaarden de grootste groep nieuwkomers in onze regio. De lezingen vinden plaats op maandag 31 oktober in de Openbare Bibliotheek Helmond om 20.00 uur en op donderdag 3 november 19.00 uur in de Openbare Bibliotheek Eindhoven (Witte Dame). Gratis toegangskaarten kunnen vanaf 17 oktober opgehaald worden bij beide bibliotheken.

Zie ook: www.weekvandegeschiedenis.nl en www.rhc-eindhoven.nl.

Boeken

Koorts en Honger

Geneeskunde op het platteland in de afgelopen eeuwen.

Hans van den Broek
ISBN 978-90-78605-02-7

In dit prachtige boek beschrijft hij de geneeskunde op het platteland met name in Deurne, Helmond en omgeving in de afgelopen eeuwen. O.a. komen aan de orde bekkensnijden, bijgeloof rond heksen, kwakzalverij, gebruik van bijnamen, verering van heiligen, bloedzuigers, oude familie-recepten enz. Meerdere malen worden voorbeelden uit Helmond aangehaald.

Te koop voor € 25,- in de Helmondse boekhandels of per post voor € 33,50 (incl. verzendkosten via koortsenhonger@hotmail.com).

Bijnderen, Locus Imperatricis

Kees Tel
ISBN 978-90-71499-04-3

Als geboren en getogen Helmonder heeft Kees Tel (1939 - 2001) altijd al interesse gehad voor de geschiedenis van Helmond. Archieven en boeken werden door hem geraadpleegd om zoveel mogelijk tekst en beeld over de abdij van Binderen te verzamelen. De voor

hem relevante gegevens werden chronologisch geordend en waar nodig voorzien van zijn commentaar. Dit alles resulteerde in een naslagwerk dat hij op persoonlijke titel uitgegeven heeft en verspreid is in kleine kring. De heruitgave van dit boek door de Heemkundekring Helmond-Peelland is mogelijk gemaakt door de erfgenamen van Kees Tel. De Heemkundekring Helmond-Peelland wil ook Henk van Laarhoven postuum bedanken voor de schenking van een legaat aan de kring. Een deel van dit legaat is besteed aan deze uitgave, want als iemand verweven was met het 'kapelleke van Binderen' was Henk het wel. Hij was jarenlang secretaris van de stichting O.L.V. van Binderen maar

bovenal de trouwe koster van de kapel.

Gratis voor leden van de Heemkundekring en binnenkort te koop in de Helmondse boekhandels.

Natuurpad Rijpelberg: Broederpad

Door het Broederbos en een deel van de Rijpelberg is een wandelroute uitgezet. In dit boekje geeft

Henk van den Brule (IVN) een beschrijving van de route met allerlei wetenswaardigheden. In het boekje zit ook een bijlage met geschiedkundige informatie over dit gebied. De bijlage is verzorgd door Chris Vieven met dank aan de Heemkundekring Beistervelds Broek. Het boekje is gratis verkrijgbaar (zolang de voorraad strekt).

Onderwijs en zorg door de Zusters van Liefde

door Hans Vogels

In 1838 kwamen vijf Zusters van Liefde met een huifkar naar Helmond. Ze betrokken de oude pastorie aan de toenmalige Binderstraat en startten met het geven van onderwijs, de verzorging van noodlijdenden en het verplegen van zieken. Met de sluiting van het klooster in 1970, eindigde een historische periode van 132 jaar.

Het is 1797 als de op 12 oktober 1771 te Oirsbeek geboren Hermanus Beugels zich als Norbertijner monnik in Helmond vestigt. Beugels wordt leraar aan een Latijnse school en komt in aanraking met de arme Helmondse bevolking. In 1808 wordt hij benoemd tot kapelaan en in 1812 aangesteld tot pastoor. Als geestelijke leerde hij de Helmonders kennen met hun

deugden, gebreken en tekortkomingen maar ook met hun liefdadigheid, hun vrijgevigheid en godsdienstzin. Spoedig was zijn invloed op de Helmondse ingezetenen groot. Zo wordt verhaald hoe hij tijdens een oproer, waarbij de gewapende macht tekort schoot, met enkele woorden de gemoederen kon bedaren en de orde wist te herstellen.

Rond 1838 komt onder zijn zorg een pastorie in de Kerkstraat gereed, hiermee kan hij een lang gekoesterde wens tot uitvoering brengen. De plek van de nieuwe pastorie was door Henricus van Hoeck geschonken op voorwaarde dat de oude pastorie aan de Binderstraat (huidige Markt) ingericht zou worden tot een school voor arme meisjes, waar zusters of andere godsdienstige personen, onderwijs zouden geven. Dat was nodig omdat het onderwijs voor hen onbetaalbaar was. Zou deze school niet tot stand komen, dan moest het geld dat de voormalige pastoorswoning

aan huur zou opbrengen, tot onderhoud van de Helmondse katholieke armen dienen. Ook de verpleging van zieken en noodlijdenden was een bron van zorg. Een klein 'gasthuisken' aan het Binderseind dat daartoe diende, was in het midden van de achttiende eeuw afgebroken, dus ook de behoefte aan medische zorg was groot.

Pastoor Beugels belastte de zusters van de pas gestichte Congregatie van Onze Lieve Vrouw Moeder van Barmhartigheid (Zusters van Liefde van Tilburg) met hun steun aan de Helmondse bevolking. De oude pastorie

werd in gereedheid gebracht om de zusters te ontvangen en te huisvesten. Van de vijf bovenkamers werden acht slaapcellen gemaakt, de benedenzaal zou tot school dienen, de tuinkamer tot refter en de kelderkamer tot bidplaats. De achterliggende turfschuur en zomerkeuken werden tijdelijk ingericht tot gasthuis voor zowel mannen als vrouwen. In december 1838 arriveerden de eerste vijf zusters en namen hun intrek in de grondig verbouwde maar eenvoudige gemeubileerde pastorie. Onder hen was één zuster van Helmondse geboorte: Johanna Catharina Bogaers. Zij nam in het klooster de naam zuster Maria Benedicta aan.

De zusters werden met alle egards ontvangen. Al de volgende dag nodigde pastoor Beugels hen uit op zijn pastorie. Na een ontbijt en een bak pastoorskoffie keerden zij naar huis terug met een startkapitaal van 400 gulden om met hun werkzaamheden te kunnen beginnen.

De zusters waren nu geïnstalleerd om vol ijver te beginnen aan hun taak. Hun doel was drievoudig: de verzorging van noodlijdenden, het verplegen van zieken en het geven van onderwijs aan kinderen.

Voor de verpleging was behoefte aan bijna alles. De weldadigheid van enige Helmondse ingezetenen voorzag daarin, zodat binnen korte tijd in het meest onontbeerlijke was voorzien. Toch heerste er armoede, zowel in het gasthuis als in het verblijf van de zusters. Balen gevuld met stro en kaf dienden tot bedden en kussens. Door de rijken van de stad werden wel kleding, dekens en lakens geschonken, maar dikwijls ontbrak het toch aan het nodige. Ook het gebouw bleek al bij aanvang van de liefdewerken te klein. Bij gebrek aan ruimte moesten de zusters in de openlucht wassen en waren zo aan de koude van de winter en de hitte van de zomer blootgesteld. Een ingericht mortuarium was zo klein dat men slechts één dode kon plaatsen.

Zuster Benedicta, Johanna Bogaers geboren te Helmond op 19 juli 1811, was in 1838 een der vijf eerste Zusters van Liefde die haar intocht in Helmond deden. (fotograaf Stollenwerk, collectie RHCE)

Op de foto rechts uit 1879 is in het midden nog de oude pastorie te zien met aan beide zijden twee vleugels. In ongeveer 1882 is de gevel gewijzigd. (fotograaf onbekend, collectie RHCE)

Het fornuis dat zich in dezelfde ruimte bevond kon men niet stoken zonder het lijk tijdelijk buiten te zetten.

Onderwijs

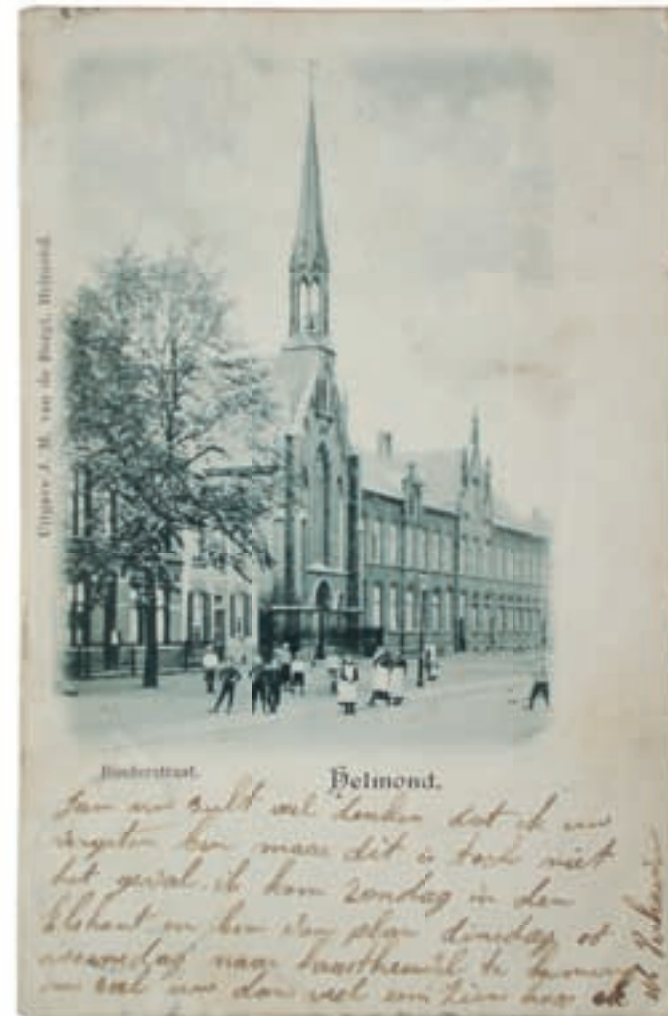
Op 2 januari 1839 openden de zusters een school waar in het begin twaalf arme meisjes onderwijs in taal en handwerken ontvingen. Tegelijk begon men ook aan het onderwijs voor zowel jongens als meisjes in de Christelijke lering. Zuster Maria Benedicta was aangesteld als hoofd der school. Niet enkel aan het lagere onderwijs was een nijpende behoefte, ook de catechismusles was volgens Beugels broodnodig. De lessen werden door de zusters gegeven, maar werden aangevuld door al dan niet bevoegde leraren. Zo was er bijvoorbeeld de thuiswever en

godsdienstleraar Jeubke Waayers die de kinderen hun lessen inpompte, onder het erbarmelijke gerammel van zijn eigen weefgetouw.

Na de opening van de meisjesschool, stichtten de zusters ook een opleiding voor burgerkinderen. Maar hiermee was het doel van pastoor Beugels nog niet bereikt. Voor een goede opvoeding was het nodig arme kinderen vanaf hun prilste jeugd te ontwikkelen en aan orde en regelmaat te laten wennen. Een bewaarschool moest er komen. Om deze school meer ruimte te bieden werd gezocht naar een ander pand. Het oog viel op een vervallen gebouw naast het gesticht, dat voor dit doel werd aangekocht. Op 20 augustus 1846 werd door zuster Calixta met het

Een klas van de bewaarschool. Rechts staat Zuster Calixta van de Zusters van Liefde. Het meisje vooraan met de witte strik is Riet Boetzkes-Heywegen. (fotograaf onbekend, collectie RHCE)

Kapel en het klooster Sint Aloysius van de Zusters van Liefde aan de toenmalige Binderstraat op een ansichtkaart van rond 1900. (collectie Mevr. Hegeman - van Gotum)

Op de grote invloed van de pastoor was niet gerekend: op zijn verzoek keerde ze al de volgende dag terug om de lessen te hervatten.

Langzaam breidde het leerlingenaantal uit en enige jaren later werden niet enkel dag- maar ook avondlessen gegeven. In die tijd werd er van rijkswegen een extra toelage toegekend

bewaarschoolonderwijs gestart.

Hermanus Beugels overleed op 19 oktober 1851 en werd opgevolgd door pastoor Spierings. Deze wist te bereiken dat aan kinderen van welgestelden les in de Franse taal zou worden gegeven. Daartoe kwam zuster Leocritia naar Helmond. Aanvankelijk werd gestart met slechts twee kinderen. Omdat dit aantal maar niet groter werd, riep de algemene Overste de zuster naar het klooster terug.

aan geëxamineerde leerkrachten. Door de kerk werd dringend geadviseerd om toch vooral de zusters te examineren en hun akten uit te breiden. Pastoor Spierings zond daartoe vier zusters naar een aanvullende opleiding met een begeleidende brief, waarin hij verzocht een wakend oog op hen te houden en hen naar de vereiste examens te leiden. "Zelfkunnen ze dat niet, want het zijn maar angstige zieltjes", schreef de pastoor.

Enkele zusters voor het liefdesgesticht aan de Markt op een foto uit 1971. Links: Zuster Dorothea (Nazareth Mulo), 2^e van links: Zuster Inviolata (Nazareth Mulo). Links het hek vóór de kapel van het Liefdesgesticht. (fotograaf onbekend, collectie RHCe)

Intussen baarden de primitieve schoolgebouwen grote zorgen. De scholen waren ondergebracht in een paar kamers van de oude pastorie en voldeden nauwelijks aan de laagst gestelde eisen. De lokalen waren te klein en hadden bovendien een te laag plafond. In 1856 werden de ruimten voor het geven van onderwijs afgekeurd. Een belangrijke verbouwing bleek hoogst noodzakelijk. Men kwam nu ook tot het inzicht dat de slaapzalen en de algemene ruimten van de zusters, mede door het toenemende aantal, veel te klein waren. Kortom, dat de oude pastorie door een goed geoutilleerd gebouw moest worden vervangen. Lang bleef men besluiteloos, totdat pastoor Spierings zijn stem

verhief op de preekstoel. Hij wees op de grote verdiensten van de zusters voor het onderwijs, voor de verpleging van de zieken en op de noodzakelijkheid van de uitbreiding. Enige welgestelde Helmondse burgers schonken royale giften en er werd een plan ontworpen. Op 6 maart 1860 sloeg men de handen ineen en startte de nieuwbouw. Weldra lag de oude pastorie, die tot dan 22 jaar tot woonplek van de zusters had gediend, in puin. Alleen de oude voorgevel werd gespaard, pas omstreeks 1882 zou het vooraanzicht worden gewijzigd. Van de oude stenen werd in de tuin een bakkerij opgericht. De bouw van de nieuwe zusterswoning en school verliep voorspoedig. Op 15 april 1860 werd de eerste steen gelegd en op

30 september van dat jaar was de nieuwe school gereed. Korte tijd later kon ook de refter en de burgerschool in gebruik worden genomen.

Jaarlijks nam het aantal schoolkinderen toe, zodat de gebouwen die in 1861 geheel waren voltooid, snel te klein werden. In 1868 werden de panden door de onderwijsinspectie opnieuw voor het geven van onderwijs afgekeurd. Vooral de armenschool was, zowel voor de zusters als voor de kinderen, bedompt en ongezond. De hitte en het gebrek aan frisse lucht was ondraaglijk. Een der zusters overleed zelfs door de slechte klimatologische omstandigheden. Men stond dus wéér voor een noodzakelijke uitbreiding. Men drong er op aan dat nu ineens een groot, luchtig en sterk gebouw tot stand zou komen, zodat er in de toekomst niet voor verdere kosten hoefde te worden gevreesd. In 1869 startte de afbraak en kort daarna

werd begonnen met de nieuwbouw die door architect Fulders was ontworpen. De Helmondse aannemer Royakkers bouwde voor 33.000 gulden een school die aan alle eisen voldeed. Op 2 oktober 1871 werd het nieuwe gebouw in gebruik genomen. In 1879 werd hieraan een nieuwe kapel toegevoegd.

Nauwelijks waren er vijf jaar verstreken, toen toch weer tot uitbreiding moest worden overgegaan. In de bestaande gebouwen was geen plaats meer te vinden. Daarom werd aan de Noord-Koninginnewal een stuk grond aangekocht. Onder leiding van architect Goyaarts verrees daar het gebouw van de Nazarethschool die op 30 april 1907 werd ingewijd. Bij die gelegenheid werden de Zusters van Liefde geprezen voor hun ijvervolle en liefderijke inzet voor het godsdienstonderwijs. De steeds aangroeiende Helmondse bevolking

Het fraaie gebouw van de Nazarethschool aan de Noord-Koninginnewal in de zeventiger jaren.

Schilderijtje van het Ketsegangse rond 1935, gezien vanaf de ingang aan de Noord Koninginnewal, in de richting van de Markt. Op de achtergrond de toren van de in 1879 gebouwde kapel van het klooster Sint Aloysius op de Markt. Links pandjes van P.J. Laukens. (schilder onbekend, collectie RHCE)

vulde in de jaren 1910 tot 1913 zowel de nieuwe als de oude schoolgebouwen verontrustend. Weer werd een terrein voor een nieuwe school bestemd, maar men durfde dat niet aan omdat nog een te zware schuldenlast op de bestaande school rustte.

Kapelaan van der Hagen, van de Sint Lambertusparochie, werd in die tijd aangewezen voor het stichten van een nieuwe parochie over het kanaal. Hij werd tevens belast met de oprichting van een lagere- en bewaarschool. Aan

de zusters werd de keuze gelaten deze scholen te beheren, ofwel de concurrentie met de Zusters Ursulinen aan te gaan. De Zusters van Liefde vroegen aan de algemene Overste om tot deze uitbreiding te mogen overgaan. Die toestemming kwam en de benodigde vergunningen waren spoedig verkregen. Op de Kromme Steenweg werd een school met tien lokalen gebouwd, waarvan er twee als bewaarschool dienst deden. Op 2 januari 1914 werd gestart met vier klassen. Een maand later vond de plechtige inzegening

plaats. Ook nu werden waarderende woorden gesproken over het vele goede dat de zusters voor het Helmondse onderwijs bewezen.

Naast het bewaar-, lager- en buitengewoon lager onderwijs, hielden de zusters zich ook bezig met de vorming en opleiding van de schoolvrije jeugd. Er werd herhalingsonderwijs gegeven op de zondagsschool. De zusters gaven ook vaak naailessen, die leidden tot de oprichting van een huishoudschool. De parochie van Onze Lieve Vrouw begon in 1917 een avondnaaischool, die aanvankelijk gevestigd was in een leegstaand schoollokaal aan de Markt. Later werd deze school met de al bestaande huishoudschool samengevoegd tot de Christina huishoudschool. In september 1921 werden de nieuwe lokalen van de inmiddels vergrote Nazarethschool in gebruik genomen. In juli 1923 werd die school gesplitst in een afdeling voor MULO en een afdeling voor lager onderwijs.

In de jaren vijftig werd het werkterrein van de zusters nog verder uitgebreid. In die tijd werd de Bernadette-school opgericht, die deel uitmaakte van de nieuwe Bernadetteparochie van bouwpastoor Van Lieshout. Het betrof een meisjesschool voor lager onderwijs, die zich bevond naast een noodkerkje aan de Azalealaan. Het noodgebouwtje werd na de opbouw van de nieuwe Bernadettekerk omgedoopt tot TOV ontspanningsgebouw. De lessen op de nieuwe basisschool werden gegeven door burgerpersoneel, dat daarbij werd geassisteerd door drie zusters. Als hoofd der school was zuster Gomaria aangesteld. Zuster Annemarie gaf les aan de eersteklassers en zuster Theresita verzorgde de handwerkles.

SINT ALOYSIUS (1568 Mantua - 1591 Rome)
Beschermerheilige van klooster en kapel van de Zusters van Liefde aan de Markt.

Reeds als kind legde Aloysius (Luigi) Gonzaga onder invloed van zijn moeder een grote vroomheid aan de dag. Als tienjarige werd hij aan het hof van de Medici te Brescia als page aangesteld. Tegen de wil van zijn familie in trad hij toe tot de Sociëteit van Jezus. Daar studeerde hij filosofie en theologie. Tevens had hij veel zorg voor de zieken en voor het waardig begraven van de armen. Toen in Rome een pestepidemie woedde, liet Aloysius niet na de zieken te helpen. Hij raakte zelf ziek en stierf, 23 jaar oud.

Direct na zijn dood werd Aloysius al als een heilige beschouwd. Spoedig werd hij in de San Ignazio te Rome begraven. Reeds 14 jaar na zijn dood werd hij zaligverklaard. In 1726 werd hij samen met Stanislaus Kostka heilig verklaard. In 1729 werd hij tot patroon van jonge studenten uitgeroepen. Ook geldt hij als beschermerheilige van pestlijders. Als symbool van de kuisheid wordt hij ook in het bijzonder tegen seksuele verzoeken aangeropen. Ten slotte is hij patroon van de stad Mantua. Zijn feestdag is 21 juni.

Schilderij van Aloysius Gonzaga door Giambattista Tiepolo (bron: www.wikipedia.nl)

Weeshuis

Behalve het onderwijs, de ziekenverpleging en de ouderenzorg, namen de Zusters van Liefde ook de verzorging van weeskinderen op zich. Naar buiten toe was hiervan betrekkelijk weinig te zien, maar ook dit liefdewerk was een weldaad voor honderden stadsgenoten. Om de kosten te bestrijden hadden de zusters enige ongetrouwde dames in de kost, teneinde deze een goede opvang te bieden. Dit aantal was gegroeid tot twaalf toen de bisschop in 1852 gebood om met dit werk te stoppen. Het hoofddoel van het zustersgesticht moest de verzorging van noodlijdenden zijn en er waren andere inrichtingen voor de verzorging van de juffrouwen. In plaats daarvan mocht men de verzorging van arme meisjes, die hun ouders hadden verloren, op zich nemen.

Voor deze verzorging waren geen fondsen beschikbaar, toch begonnen de zusters met dit werk. Drie weeskinderen werden aangenomen, per kind werd door het armenbestuur 10 cent per dag betaald. Hiervoor moest in alle behoeften van de kinderen worden voorzien. Gelukkig werd een weldoenster bereid gevonden om haar leven lang voor de kleding van de kinderen te zorgen. Men heeft aanvankelijk gedacht om zowel jongens als meisjes op te nemen. Dat blijkt uit het bestaan van ontwerpstatuten van het *“Rooms Katholieke Jongens- en Meisjesweeshuis”*. Het plan is kennelijk niet doorgegaan, want in het verdere verloop is er enkel sprake van weesmeisjes. Tot 1871 bewoonden die meisjes de tweede verdieping van het gasthuisgebouw. Na de verbouwing, die in dat jaar voltooid werd, kregen zij de beschikking over ruime zalen boven het schoolgebouw.

In 1881 waren de kosten voor

opname in het weeshuis, ook wel het Vincentiusgesticht genoemd, behoorlijk gestegen. De kosten voor Helmondse weesmeisjes bedroegen 52 gulden en voor meisjes van buiten de stad 75 gulden per jaar. Daarin was alles inbegrepen, maar de kinderen moesten wel de eerste kleding meebrengen. Die kledij was uniform en eenvoudig: 's winters zwart en 's zomers grijs. De verzorging en het onderwijs waren, behalve aan de Waarde Moeder, aan drie zuster opgedragen.

Het onderwijs bevatte de gewone vakken, maar bovendien leerde sommige meisjes Frans en handwerken. De schoolgaande kinderen mochten buiten de lesuren geen werk verrichten, maar hadden in het huis, de tuin en de speelplaats voldoende gelegenheid tot ontspanning. De meisjes werden goed opgevoed en opgeleid. De goede verzorging stond in schril contrast met de verzorging van de weesjongens, die werden door het armenbestuur bij particulieren ondergebracht.

Ziekenverzorging

Het hoofddoel in de plannen van pastoor Beugels was de verzorging van armen, noodlijdenden en zieken geweest. Die taak had hij dan ook, naast het geven van onderwijs, primair aan de Zusters van Liefde opgedragen. Het gasthuis aan het Binderseind was gesloopt en voor medische hulp was de turfschuur en de zomerkeuken van het klooster ingericht tot gasthuis. In 1844 heerste de gevreesde ziekte tyfus, veel mensen werden ziek. Om het besmettingsgevaar te beperken en uitbreiding te voorkomen, was opname in een ziekenhuis noodzakelijk. Spoedig waren de zalen van het gasthuis te klein om het oplopende aantal zieken te kunnen verplegen. De klaslokalen werden

Sint Antonius gasthuis aan de Molenstraat, gebouwd in 1901 onder architectuur van J.W. van der Putten. (collectie Mevr. Hegeman - van Gotum)

als ziekenzalen ingericht en bij gebrek aan verpleegsters werd het onderwijs gestaakt. De onderwijzeressen kregen de taak van verpleegzuster toegewezen. Het Moederhuis zond extra hulpkrachten. Een van hen, zuster Fidelis, overleed als slachtoffer van haar naastenliefde. Zij werd als eerste begraven op het inmiddels gereedgekomen kerkhof in de tuin van het klooster. Drie dagen later volgde zuster Beatrix en nog verscheidene andere zusters werden tijdens de epidemie ter aarde besteld.

Door dokter De Bruin en zijn echtgenote werd geld beschikbaar gesteld om achter de keuken een gebouw voor zieken in te richten. Hoewel dat gebouw vanaf het begin veel te klein was, bleek het toch van groot nut te zijn. Door een weldadige dame uit de stad werd een schenking gedaan, waarmee in het pand een ziekenzaal voor 18 vrouwelijke

patiënten kon worden ingericht. Toen in 1849 de cholera en de tyfus tegelijk de Helmondse ingezetenen aantastten werd ook de bewaarschool als ziekenzaal ingericht. Met zelfopoffering werkten de zusters in de verpleging, die daarbij blootgesteld waren aan het grote besmettingsgevaar. Nauwelijks was de ziekte geweken, of het tastte alsnog enkele zusters aan. Verscheidene werden ziek en één zuster stierf als martelares van de liefde.

In 1856 richtte de cholera opnieuw grote verwoestingen aan. De ziekenzalen waren nu met choleralijders gevuld. Deze keer was het niet nodig om de scholen te ontruimen, maar toch moest het onderwijs opnieuw worden gestaakt omdat de zusters voor de verpleging van de zieken werden ingezet. Niets bleef de zusters bespaard. Het jaar 1865 bood een nieuwe gelegenheid tot zelfopoffering.

De pokken, die al enige tijd in de omgeving heerste, brak ook in Helmond uit. Op de ziekenzalen lagen nu enkel pokkenlijders. Veel patiënten stierven, maar de zusters bleef de ziekte bespaard. In 1866 bereikte de cholera een hoogtepunt. In dat jaar nam de plaag met de dag toe. Alle kamers en zalen van het gasthuis waren besmet. De omvang was catastrofaal. Er waren dagen dat er tien of meer personen in het dodenregister moesten worden bijgeschreven. Na de epidemie is vaak met bewondering teruggezien op het heldhaftige optreden van de zusters bij de verpleging van de besmettelijke en afzichtelijke ziekten en het eindeloze geduld dat hierbij werd betracht. De dankbaarheid van genezen patiënten en hun familie was dan ook groot.

Doordat langzamerhand de inrichting van het herstellingsoord verbeterde, werd het voor de artsen mogelijk om er moeilijke, maar soms wel gevaarlijke, operaties uit te voeren. Het medeleven van de zusters was daarbij enorm, niet enkel voor de patiënten maar ook voor de naaste familieleden. Dat medegevoel sprak vooral sterk als er iemand, door een ongeluk getroffen, in het gasthuis werd opgenomen. Zoals in 1885, toen na een ontploffing op de gasfabriek een paar doden en een stervende het gasthuis werden binnengebracht. Bij de herdenking van het vijftigjarige bestaan van het gasthuis in 1888 werden de zusters, door de burgemeester namens het gemeentebestuur, dan ook warm bedankt

voor alles wat zij in het belang van de zieken hadden verricht.

Met het groeiende aantal inwoners van Helmond groeide ook het aantal patiënten. De ziekenzalen aan de Markt waren al lang te klein en ook de scholen vergden steeds meer ruimte. Begin 1900 werd de noodzakelijkheid van het stichten van een nieuw gasthuis vastgesteld en tevens tot de oprichting daarvan besloten. Het bestuur werd gevormd door de pastoors van de stad en door drie leken die door de bisschop werden benoemd. Het gasthuis zou uitsluitend dienen voor de verpleging van zieken en ouden van dagen. De verpleging en het interne beheer werd opgedragen aan de Zusters van Liefde. Als plaats voor het te stichten gebouw werd een terrein aangekocht in de Molenstraat. Op 15 mei 1901 werd J.W. van der Putten aangesteld als architect, op 18 juli vond de aanbesteding plaats en op 3 september werd de eerste steenlegging verricht. Voor aannemer Jansen uit Rumpt bedroeg de aannemingsom 96.900 gulden. Op 26 juli 1902 kon de nieuwe verpleeginrichting in gebruik worden genomen.

Op 25 juli begaven de zusters zich naar de Molenstraat. Samen met de Moeder Overste van de Markt woonden zij daar een plechtigheid bij. Eerst wijdde de Deken de kapel in en stelde die, evenals het gasthuis, onder bescherming van Sint Antonius. De Deken hield een treffende toespraak waarin hij dankte voor alle giften en hulpvaardigheid die hadden bijgedragen tot de totstandkoming van het nieuwe gebouw. Vervolgens begaven ze zich naar de feestzaal om de voltooiing van het hospitaal te vieren. Daarna werden onder toezicht van de zusters eerst de mannen en daarna de vrouwen, in rijtuigen naar de nieuwe locatie overgebracht.

In 1938 werd het eeuwfeest van de Zusters van Liefde gevierd. Een feestcomité begeleidde de zusters uit het Aloysiusgesticht en het Antoniusgasthuis naar de Lambertuskerk. De Deken van Helmond hield daar een waarderende feestpreek. Zijn woorden werden later op de dag, namens de gehele Helmondse bevolking, bevestigd door burgemeester Moons. Als feestgave werd, ten behoeve van een

Complete façade van de kapel en het klooster Sint Aloysius aan de Markt. De foto's zijn gemaakt in 1965. De lichte vlek (linksboven op de linker foto) in het metselwerk is van reparatie na de inslag van een granaat tijdens de bevrijding van Helmond september 1944. (fotograaf T. van Mierlo, collectie RHCE)

Foto uit 1971 van het huis aan de Azalealaan 51. Hier vestigden zich enkele Zusters van Liefde afkomstig uit het Liefdesgesticht op de Markt. (fotograaf J. van den Broek, collectie RHCE)

nieuw orgel in de kloosterkapel, een bedrag van 3300 gulden aangeboden.

In 1970 werden de zusters, na 132 jaar trouwe dienst, van hun taak ontheven. Tot dan toe waren zij in het onderwijs en de ziekenverpleging werkzaam geweest. Het klooster aan de Markt werd gesloopt ten behoeve van de stadsontwikkeling. Het verouderde Sint Antonius gasthuis was al in de jaren vijftig vervangen door het Lambertusziekenhuis. In 1956 kocht de gemeente het oude pand aan om er tijdelijk enige gemeentelijke diensten in te huisvesten, maar in 1975 werd ook dat gebouw gesloopt.

De overleden zusters van het klooster aan de Markt waren tussen 1947 en 1955 op een privé-kerkhof achter het ziekenhuis in de Molenstraat begraven. Vanaf 1956 was een particuliere begraafplaats in Aarle-Rixtel in gebruik.

Op 18 maart 1958 werden de graven aan de Molenstraat geruimd en vond een herbegravenis plaats in Aarle-Rixtel. Het kloosterkerkhof op de Markt werd in 1962 geruimd. Ook de 68 zusters, die hier tussen 1844 en 1947 te rusten waren gelegd, werden herbegraven op het privé-kerkhof. De overgebleven zusters vestigden zich in een woonhuis aan de Azalealaan. Anderen vonden een onderkomen in een woning aan de Helmondselaan.

Bronnen: *Regionaal Historisch Centrum, Collectie J. Heeren, Het Nieuws van de Week, Zuid-Willemsvaart, Helmondsche Courant, Collectie T. Söhngen - van Gotum, Collectie Mevr. Hegeman - van Gotum, Collectie Helmonds Heem, Kloosterbegravingplaatsen in Helmond van T. L. Korporaal in Vlasbloem, Internet.*

Van katoen Vlisco stoffen voor West-Afrika

door Marinus van den Elsen

Vlisco stoffen staan de laatste jaren weer volop in de belangstelling. Zo zijn er bijvoorbeeld twee tentoonstellingen gewijd aan Vlisco (in Leiden en Zaandam). Er verschenen diverse publicaties, zoals artikelen in tijdschriften en een engelstalig boek. De dessins van Vlisco zijn een inspiratiebron geweest voor kunst- en designprojecten. Dit artikel poogt een korte weerslag te geven van al dit materiaal, met de nadruk op de stoffen voor de West-Afrikaanse markt.

Imitatie batik

Batikken komt oorspronkelijk uit India, aan de kust van Coromandel. Al in de 13^e eeuw werd het principe van deze wasdruktechniek in Java geïntroduceerd. Het woord batikken komt ook van het Javaanse (am)batik wat oorspronkelijk stippelen betekende. Bij het batikken worden de delen van het doek die ongeverfd moeten blijven met was bedekt. Als de was is gestold, gaat de doek in een verfbad. Is de verf droog dan wordt de was verwijderd. Waar de was zat, is de

stof niet gekleurd. Het verfijnde craquelé-effect is typisch voor de gebatikte stof. Het maken van handgeschilderde batikstof is zeer tijdrovend en dus kostbaar.

In de tweede helft van de 19e eeuw begint Vlisco met export naar Nederlandsch-Indië. Via zijn oom hoort Pieter Fentener van Vlissingen dat er grote behoefte bestaat aan goedkope gebatikte sarongs, slendangs en hoofddoeken. Europese drukkerijen zien een markt voor imitatie-batikstoffen. Aan het

Dessins 'Kom naar mijn slaapkamer' en 'Het oog van mijn rivale'. (foto Museum Volkenkunde, Leiden).

einde van de 19e eeuw gebeurt dat met de roldrukmachine: twee walsen drukken het patroon in hars snel en nauwkeurig op de stof. Deze lijmdruk raakt beter bekend als *wasdruk* of *waxprint*. De imitatie-batikstoffen zijn veel gelijkmatiger dan echte batik: het craquelé is overal hetzelfde en heeft haar grillige karakter verloren. Maar door de goedkope prijzen vinden deze stoffen toch een afzetmarkt.

Nieuw afzetgebied

Als Nederlandsch-Indië haar grenzen sluit voor imitatie-batik zoekt de directie van Vlisco naar nieuwe afzetgebieden. Al in de vroege Middeleeuwen waren rijke Afrikaanse heersers geïnteresseerd in luxe goederen uit Europa. Vooral textiel was erg gewild. Vanaf de Gouden Eeuw speelden de Hollanders een grote rol in het vervullen van dat verlangen. Ze verhandelden Indische stoffen aan de

West-Afrikaanse kust. Het is dus niet zo gek dat ook de imitatie-batikstoffen hun weg naar Afrika weten te vinden. Het artikel raakt in trek als inheemse soldaten die tussen 1837 en 1872 in het Nederlandsch-Indisch leger hebben gediend terugkeren naar hun woonplaats rond Fort Elmina aan de Goudkust (het kustgebied van het huidige Ghana). Vooral de stoffen met de grovere breukeffecten vallen in de smaak. Wat ze in Nederlandsch-Indië lelijk vonden, vinden ze in Afrika juist mooi.

Rond de eeuwwisseling verkoopt Vlisco de eerste *khanga's* aan vrouwen in Kenia, Tanganyika en Zanzibar. Een khanga is een kledingstuk dat per twee werd verkocht: een lap voor om het middel en een voor om het hoofd. Het werd vooral gedragen door Mohammedaanse vrouwen. Het was een goedkoop artikel gedrukt op dunne doek

Dessin 'Het brein van Kofi Anan'. (foto Museum Volkenkunde, Leiden)

met heldere, levendige kleurendessins die vaak een beetje kinderlijk aandoen. Zo was het *duck*-dessin erg populair.

Tegenwoordig staan de waxprints van Vlisco in Afrika voor kwaliteit en rijkdom. Vooral vrouwen en jonge meisjes uit de rijke Afrikaanse bovenlaag kopen en dragen de stoffen. In Afrika geldt haast nog sterker dan hier: wat je van ver haalt is goed. Door het dragen van Vlisco-stoffen laat je zien dat je geld kunt uitgeven. Als vrouwen zondags naar de kerk gaan dragen ze de stoffen zodat iedereen kan lezen dat ze *'real Dutch wax'* dragen, een tekst die sinds 1963 in de stof wordt meegedrukt.

De stoffen hebben ook een bewaarfunctie. Hoe meer stoffen een vrouw heeft, hoe hoger haar maatschappelijke status. Hoe ouder het doek, hoe groter de waarde. Wanneer een oude dame overlijdt, laten haar nabestaanden haar

stoffenverzameling zien. Deze zegt iets over de welstand van de overleden vrouw maar ook iets over haar karakter door de keuzes die ze maakte uit de verschillende stoffen. Vanaf 1946 maken de stoffen van Vlisco deel uit van de Afrikaanse cultuur.

Inspiratie

De oudste waxprints doen erg Indonesisch aan met draken en gestileerde bloemen. Maar al snel halen de tekenaars van de Vlisco-fabriek hun inspiratie uit andere bronnen. Onder leiding van het hoofd van de tekenkamer Johan Jacobs, chef tot 1951, trekken ze bijvoorbeeld naar het Koloniaal Instituut in Amsterdam voor hun inspiratie.

Jan Fentener van Vlissingen (1893-1978) trok in 1934 een tijd door West-Afrika. Daar bleek dat niet alleen het gebruikte dessin maar vooral ook de kleurencombinaties belangrijk zijn bij het

DE HANDDRUKKERIJ

Deze aquarel van F. Pander toont de handdrukkerij van Vlisco in de jaren veertig. Het beroep handdrukker was zeer zwaar werk. De handdrukker werkte met handstempels van ongeveer drie kilo zwaar en een steelhamer van twee kilo. Bovendien was de werkruimte warm en vochtig. Te zien is hoe de drukker, het drukstempel op de te bedrukken stof legt. Daarna laat hij een steelhamer losjes op handstempel vallen. De drukker wordt bijgestaan door een 'strijker' (de jongen rechts) die, nadat de drukker zijn blok van het verfkussen heeft afgenomen, met

een zachte borstel direct de kleurstof weer gelijkmatig over het kussen strijkt. Als het te bedrukken stof, ter grote van een tafelblad, is volgedrukt, draait de 'strijker' dit deel van de stof van de tafel en komt er weer een volgende deel op te liggen om te worden bedrukt. De bedrukte stof loopt via droogkasten naar de opwikkelrol. Op de voorgrond is de tafel te zien met de kleurstof. Die tafel is te vergelijken met een stempelkussen. Voor iedere kleur van een dessin werd een handstempel gesneden. (Bron: Van Vlissingen & Co's gedenkboek, 1846-1946, 1948)

succes van een bepaalde stof. Kleuren zijn belangrijke bouwstenen voor een goed dessin, maar de betekenis van kleuren wil nog wel eens verschillen. *'In Europa is rood wel eens de kleur van de zonde en blauw die van de eeuwigheid. In Afrika is het niet zo, daar is de kleur blauw zwak. Dat komt door de gelige schijn in de heilige atmosfeer.'* Aldus een oude uitspraak van Jan Fentener van Vlissingen. Hij regeerde de fabriek met voortvarendheid en beschouwde zichzelf zowel als industrieel als artiest. De tekenafdeling was een beetje zijn kindje en hij mocht zelf ook graag ideeën aandragen voor stoffen. Een van zijn meest verkochte en beroemde dessins is de 'Angelina', ook wel het 'sigarenbandje' genoemd. Daar zijn heel wat meters stof van gedrukt. Het motief vond hij in een klein boekje over Koptische kunst.

Tegenwoordig halen de ontwerpers van Vlisco hun inspiratie veel uit het dagelijks leven en kunnen daarnaast gebruik maken van het Vlisco-museum. Dat is een aparte afdeling binnen het bedrijf waar de historie bewaard wordt. Er liggen zo'n 13.000 items, waaronder veel oude staalboeken en historisch textiel. Niet alleen van Vlisco, maar ook van andere oude fabrieken.

Scala van dessins

Een dessin verlaat de Vlisco-fabriek met een nummer. De 'mammies', lokale vrouwelijke handelaren, geven de stof een naam. De namen van de waxprints verwijzen naar personen en gebeurtenissen in het dagelijks leven. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld 'Kom naar mijn slaapkamer op je sandalen', 'Het brein van Kofi Anan' en 'Het oog van mijn rivale'. Van een speciale groep stoffen wordt de naam gekoppeld aan lokale spreekwoorden en gezegden. Deze

dessins bieden de mogelijkheid kenbaar te maken wat meestal onuitgesproken blijft. Ze geven een stem aan vrouwen die lang niet altijd de mogelijkheid hebben zich in het openbaar uit te spreken. Door het dragen van een waxprint kan de drager waarschuwen, beledigen, klagen, kleineren maar ook troosten. De inventiviteit en originaliteit van de Nederlandse ontwerpen wordt in Afrika nog steeds gewaardeerd. Het scala van dessins is enorm: van abstracte kleurrijke patronen tot afbeeldingen van moderne voorwerpen als rollerskates en auto-onderdelen. Een voorbeeld daarvan is het dessin 'Six Bougies', dat in 1940 is ontworpen naar een idee van Nogueira, de Portugese agent in Belgisch Kongo. De stof is al in de oorlog gedrukt, maar pas verscheept tegen het einde van 1945. 'Six Bougies' valt op dat moment in een volledig opgedroogde markt en kent een onmiddellijk succes. Het ontwerp is symbolisch: iemand die rijk is kan het zich veroorloven in een zescilinder auto te rijden. In de volksmond krijgt het dessin echter een geheel andere betekenis. De dame in het midden van het doek zou van wanten weten en zes mannen 'aankunnen'.

Een ander zeer geliefd dessin in Belgisch Kongo was 'Zoba Zoba' wat 'stukjes' betekent. Het is samengesteld uit verschillende, meestal bekende, dessins. Met zo'n jurk gaf de draagster aan dat zij alle daarin verwerkte dessins in haar bezit had. De vrouwen gebruikten de Zoba Zoba als wandelende toonkamer.

Heden en toekomst

Zijn bij ons merknamen als Gucci en Chanel een synoniem voor luxe, in landen als Ivoorkust, Togo en Ghana is dat Vlisco. Vlisco is marktleider,

Topmodel Sonja Wanda draagt een jurk uit de lijn 'Sparkling Grace'. (foto www.vlisco.com)

heeft status en op dit niveau nauwelijks concurrentie. Toch biedt de Afrikaanse markt nog veel meer mogelijkheden.

Vlisco kent een uitzonderlijk hoge productie: elke drie maanden brengt het ruim 150 nieuwe stoffen op de markt. Op die collectie zijn vier thema's per jaar gebaseerd. Zo zijn daar bijvoorbeeld de thema's: 'Deux d'Amsterdam', 'Sparkling Grace' en 'Reflet de Lumière'.

Ze vormen de basis waarmee de ontwerpers van Vlisco aan de slag gaan. Het concept wordt vervolgens doorvertaald naar fotografie en een reclame-campagne. Hieraan werken onder andere fotograaf Fritz Kok en artdirector Andrea Göbel mee.

Met grote regelmaat worden er dus nieuwe stoffencollecties gelanceerd, inclusief een 'ready-to-wear' collectie met accessoires. Dit alles om aan de top te blijven in West-Afrika. De modebewuste vrouw uit de hogere sociale klasse in West-Afrika wil een compleet aanbod!

Bronnen:

- Robert van Koert, *Dutch wax design. Helmond West-Afrika*, 2008
- Ingelies Vermeulen, *Van boerenzakdoek tot Afrikaanse mode, Handwerken zonder Grenzen*, nr. 146
- Viveka van de Vliet, *Hollandse 'Gucci' kleedt Afrika*, *Adformatie*, nr. 23, 2010
- Van Vlissingen & Co's *gedenkbok, 1846-1946, 1948*
- *De Textiel Druk, stichting onderwijstentoonstellingen, 1953*
- www.vlisco.com
- www.designblog.rietveldacademie.nl

Begunstigers van de Heemkundekring Helmond-Peelland

*Bloemenmagazijn De Schuur
Coenen*

Derison groente en fruit

Driessen verf en interieur

Dirks exclusieve interieurs

Drukkerij van Stiphout

Fotohandel van de Kerkhof

Lunchroom Paul en Riet

Marein Organizing

Mosman autoschade

*Van Nuenen
rijwielhandel 'Den Drietip'*

Rabobank

Screenbizz Design Studio

*Voor professioneel ontwerp van uw website, portal, logo of huisstijl.
www.screenbizz.nl*

*Wesselman
accountants/belastingadviseurs*

Wijnhuis Helmond

Sponsoring van de Heemkundekring Helmond-Peelland is van harte welkom. U komt dan met een naamsvermelding in het kwartaalblad. Neemt u dan contact op met Annie van Rooij tel. 0499 - 42 18 45 of Henk Wasser tel. 0492 - 54 82 59, e-mail hwwasser@hotmail.com.